

Teknas innspill til statsbudsjettet 2023

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 97 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Arbeidsgiveravgift (kap. 613, post 1)

Tekna er kritisk til regjeringens forslag om økt arbeidsgiveravgift for ansatte med lønn over 750 000 kroner. Forslaget vil gjøre det dyrere for norske virksomheter å beholde og ansette høyt utdannet arbeidskraft. Dette kommer i tillegg til en rekke andre skatteskjerpelser for næringslivet. Tekna frykter at dette vil svekke konkurranseevnen for norske virksomheter, og at konsekvensen kan bli at arbeidsoppgaver og arbeidsplasser blir flyttet ut av landet.

Forslaget vil også ramme andre satsninger regjeringen ønsker å gjøre. Til eksempel vil mer enn den foreslåtte økningen av grunnbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene gå til å betale den ekstra arbeidsgiveravgiften. Forslaget vil derfor, i tillegg til å svekke konkurranseevnen, føre til at færre midler går til forskning og utvikling av ny teknologi.

Tekna mener at Stortinget må avvise regjeringens forslag om å innføre ekstra arbeidsgiveravgift på de som tjener mer enn 750 000 kroner for å forhindre at vår konkurransekraft svekkes.

Legge til rette for klimavennlig teknologi og innovasjon (kap. 920, post 50, kap. 2421, post 75 og kap. 2426, post 71)

Tekna støtter den foreslåtte grønne nærings- og omstillingspakken. Videre satsning gjennom samarbeid med næringsliv, forskningsinstitusjonene og academia er viktig for å berede grunnen for ulike teknologier som kan ta oss igjennom det grønne skiftet. Tekna er derfor bekymret for at kuttene på til sammen 470 mill. kroner som gjøres i sektordepartementenes forskningsporteføljer vil føre til press på de næringsrettede konkurranseutsatte midlene.

Innovasjonsprosjekt i næringslivet (IPN) er et treffsikkert tiltak for å stimulere til forskningsaktivitet i bedrifter og FoU-miljøer. Forskningsrådet har de siste årene mottatt svært mange søknader til IPN og har måttet avvise mange prosjekter med høyest karakter. Ordningen bør som et minimum opprettholdes på nivået for inneværende års budsjett.

Tekna ber Stortinget sikre at ordningen innovasjonsprosjekt i næringslivet opprettholdes på nivå med 2022 for å sikre næringsretta forskning med høy forskningskvalitet og god kunnskapsspredning gjennom samarbeid mellom bedrifter og FoU-miljø.

Satsingen Grønn plattform, retter seg mot konsortier av bedrifter og forskningsmiljøer som går sammen om forskning og teknologiutvikling der ferdige løsninger i markedet er målet. Hensikten er å skape grønne jobber og en mer bærekraftig fremtid. Det er positivt at det settes av penger til en ny utlysingsrunde, men Tekna kan ikke se at det skal være noen grunn til at denne utlysingsrunden skal ha færre midler enn den forrige.

Tekna ber om at Stortinget sikrer at en ny periode med Grønn plattform fra 2023 til 2025 er på samme nivå som forrige periode.

Tekna ønsker å orientere næringskomiteen om at det ville vært fornuftig å tilbakeføre porteføljen på digitalisering fra kommunal- og distriktsdepartementet til nærings- og fiskeridepartementet. Digitalisering henger tett sammen med den grønne omstillingen som skal gjøres i næringslivet og det vil derfor være fornuftig å samle dette under ett departement.

Kutt i klyngeprogrammet (kap. 553, post 74)

Regjeringen foreslår et kutt i klyngeprogrammet på 6,5 mill. kroner. Klyngene våre utgjør en avgjørende infrastruktur for at Norge skal lykkes med sine ambisjoner innen næringsutvikling, regional utvikling og eksport. Et sentralt element i klyngenes arbeid er å fremskynde bærekraftig omstilling innen en rekke næringer. For statsbudsjettet 2023 ble klyngeprogrammet kuttet med 60 millioner. Tekna mener dette kuttet – og det som er foreslått for neste år svekker mulighetene for å skape grønn verdiskaping, arbeidsplasser og eksport.

Tekna ber Stortinget om ikke å kutte i bevilgningen til klyngeprogrammet i neste års budsjett, men heller styrke klyngeprogrammet tilsvarende kuttet som ble gjort i inneværende års budsjett på 60 millioner kroner. Klyngene er et viktig virkemiddel for å skape grønn og fremtidsrettet eksport.

Offentlig tilskudd til bredbåndsutbygging i distriktene (kap. 5421, post 60)

En forsert utbygging av moderne digital infrastruktur i hele Norge gir store muligheter for næringsutvikling og arbeidsplasser. Tidlig i pandemien ble det bevilget ekstra midler til bredbåndsutbygging i distriktene for å utløse større investeringer fra private aktører og lokale myndigheter. Det er gledelig at regjeringen nå øker bevilgningene på nytt. Tekna har i samarbeid med 17 andre organisasjoner i arbeidslivet blitt enig om flere prioriteringer:

- Ambisjonen er at alle, men minimum 95 prosent av norske husholdninger, bedrifter og offentlige kontorer, skal ha tilgang til bredbånd med hastigheter på minimum 1 Gbit/s i løpet av 2025.
- Resten av landet skal som minimum ha tilgang til bredbånd med 100 Mbit/s i løpet av 2025.
- Staten må øke tilskuddsordningen for bredbånd i statsbudsjettet til 1 milliard kroner per år, i perioden 2022-2025. Samtidig foretas en gjennomgang av tilskuddsordningene med sikte på å optimalisere prosessen og effekten.

Vi har merket oss regjeringens forslag på 412,7 millioner kroner for 2023, en økning fra 304 millioner for inneværende år. Dette vil ifølge regjeringen gi alle tilgang på bredbånd med 100 Mbit/s i løpet av 2025. Summen er imidlertid ikke nok til å nå målet om at

minimum 95 prosent av norske husholdninger får tilgang på bredbånd med hastighet på minimum 1 Gbit/s.

Tekna mener at Stortinget må be regjeringen om å fortsette opptrappingen av tilskuddsordningen for bredbånd for å nå målet om gigabit-dekning for 95 prosent av norske husholdninger innen 2025.

Kutt i norsk deltakelse i internasjonal romvirksomhet (kap. 922, post 71)

Regjeringen foreslår et kutt på om lag 70 prosent, 1 milliard kroner, til deltagelse i den europeiske romfartsorganisasjonen (ESA) for perioden 2023 til 2030. Kuttet spenner beina under muligheten norsk romindustri har for å vinne kontrakter og er umusikalsk i en tid hvor Europeisk samarbeid er under press. Med krig og energikrise i Europa vil det for våre partnere i Europa framstå som underlig at Norge reduserer sitt bidrag til Europeisk industrisamarbeid på rom-området så sterkt som regjeringen nå foreslår.

Norge forpliktet seg på ministerrådsmøtet i 2019 til 161 millioner euro for perioden 2020–2028. For perioden 2023-2030 foreslår regjeringen forpliktelser på under en fjerdedel av dette, 45 millioner euro. ESAs frivillige program er den eneste muligheten det norske samfunnet har til å ta del i de økonomiske oppsider av helt nødvendige og kritiske investeringer i rombaserte tjenester.

Tekna mener at Stortinget bør samtykke til at Nærings- og fiskeridepartementet i 2023 kan gi tilsagn om tilskudd på et vesentlig høyere beløp enn de 45 millioner euro som regjeringen har foreslått for å delta i de industrirettede programmene i ESA i perioden 2023-2030. Vi viser til konkrete forslag fra romindustrien og norsk romsenter for beløp.